

AKROPOLITÁN

NOVÁ AKROPOLIS
MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

FILOZOFIE
KULTURA
DOBROVLNICTVÍ

č. 168

DUBEN 2024

AKROPOLITÁN

FILOZOFIE - KULTURA - DOBROVOLNICTVÍ

Elektronický časopis č. 168, duben 2024

Filozofie, kterou navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUČ

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

Šéfredaktorka

Slavica Kroča

Odpovědná redaktorka

Ivana Hurytová

Redakce a grafická úprava:

Eva Bímová,

Martina Flaitingrová, Ondřej Aksamít,

Jana Aksamítová, Petra Pavlíčková,

Samuel Bíma, Aleš Gabriel

Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

Všechna práva vyhrazena.

Tento časopis nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukovány v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

5

MUSÍME CHRÁNIT ČISTOTU PŘÍRODY...
A ČLOVĚKA

8

KOMUNIKACE V PŘÍRODĚ

10

ETRUSKOVÉ: národ, který četl v knize přírody

12

TAJEMSTVÍ VODY

14

INTELIGENTNÍ STROMY

Začalo jaro. Příroda se probouzí ze zimního spánku a s ní i člověk, u kterého tento spánek trvá čím dál déle, pokud jde o jeho schopnosti a možnosti skryté v jeho nitru. Zapomíná hledat pravdy, které vytyčili tisíciletí mudrci či filozofové všech dob. Zapomíná sázet semínka, která mu zanechali, aby na jaře rozkvetla a v létě mohl sklízet jejich plody. Zapomíná na rozkvět a plody své duše.

Někteří z těchto filozofů a mudrců byli pronásledováni, dokonce i zabiti, ale své moudrosti a pravd se nevzdali. Někteří je odvolali, aby mohli pokračovat ve svém výzkumu a práci a přinesli lidstvu pravdy, které snad jednou pochopí. A tak člověk dostal mnoho výživných plodů, aby se jimi živil a rostl.

„A přece se točí!“ prý řekl Galileo Galilei. A bez ohledu na to, zda je pravda, že to prohlásil či nikoli, náš domov, planeta Země, se i nadále točí a nám přináší jaro, abychom se probudili a začali myslet svou hlavou, aby rozkvetaly naše myšlenky a ideje, abychom sklízeli plody našeho úsilí a nabízeli je i ostatním.

Matce Zemi je věnován v dubnu mezinárodní den, protože ji potřebujeme ke svému životu, protože je naším přístřeším, naším domovem, protože je živá, krásná a jedinečná. Je směsicí moří, řek, pevnin, lesů, hor a údolí, kterými se kocháme každý den či na dovolené. Je životelkou všech živých bytostí, které na ní existují a snaží se o přežití, stejně jako se o něj snaží i ona.

Zemětřesení, záplavy, vybuchlé sopky... Není to snad její reakce na bolest, kterou cítí, když jí ubližujeme? Nebo je to přirozený proces jejího rozvoje, jako i my máme naše přirozené procesy při dospívání a stárnutí?

Nikdo to vlastně neví a ani není v naší moci úplně to vše ovlivnit. Je však v naší moci se o ni starat, neznečišťovat ji, obdělávat ji, milovat ji a děkovat za vše, co nám dává. Je v naší moci nepřispívat k jejím otřesům sobeckou touhou chtít více, mít více, žít v přepychu...

Nová Akropolis už několik let na její počest pořádá nejen přednášky teoretické, ale především praktické aktivity: kulaté stoly, ekologické akce, sázení stromů, čištění řek a břehů... A když to vše ukončí, oslaví to tanci na její počest, jako to dělali naši předkové.

Je tolik nádherných slavností, na které jsme zapomněli uvěznění asfaltem a mrakodrapy, dálnicemi, metrem... Všechno jsou to užitečné prostředky pro náš život, ale nezapomínejme, že jsou to pouze prostředky, které by neměly mít větší význam než cíle.

Je snad naším cílem natolik vyčerpat naši Matku Zemi, že nebudeme mít kde žít? Nikoli! Potřebujeme ji mnohem více, než ona nás. Mysleme na to, až příště vyrazíme do přírody a poděkujeme jí za vše, co nám dala, dává a snad i bude dávat.

Začíná měsíc duben, měsíc Matky Země a měsíc zdraví, ale nejen našeho, nýbrž všeho živého na této planetě: minerálů, rostlin, živočichů a lidí. Nás všech, kteří společně sdílíme tento domov, kterému říkáme planeta Země.

Slavica Kroča

V oáze uprostřed pouště klečel starý Eliáš na kolenou vedle datlové palmy. Zastavil se u něj jeho soused, bohatý obchodník Hakim, aby napojil velbloudy, a viděl Eliáše, jak se potí, zatímco kopá v písku.

Jak se máš, starče? Mír s tebou!

I s tebou! odpověděl Eliáš, aniž by přerušil svou práci.

Co děláš? ptal se soused.

Sázím datle.

Datle? Udělalo se ti nevolno z horka, drahý příteli, pojd' místo toho na čaj do mého stanu.

Ne, musím dokončit sadbu... Potom...

Pověz mi, příteli, kolik je ti let?

Nevím..., šedesát, sedmdesát, osmdesát... Je to důležité?

Poslouchej, příteli, datle rostou padesát let, a jen když vyrostou ve velké palmy, budou moci nést ovoce. Nepřeji ti nic špatného. Doufám, že se dožiješ sta let. Ale plody toho, co sázíš teď, budeš těžko sklízet. Nech toho a pojd' se mnou.

Poslouchej, Hakime, jedl jsem datle, které zasadil někdo jiný. Někdo, kdo stejně jako já nikdy nesnil o tom, že bude jíst právě ty datle, které sázel. Dnes sázím, aby zítra jedli jiní. I když je to jen ku prospěchu nějakého cizího člověka, moje práce stojí za tu námahu.

Dal jsi mi skvělou lekci, Eliáši. Nech mě zaplatit za to, co jsi mě naučil, měšcem zlatých mincí. □

MUSÍME CHRÁNIT ČISTOTU PŘÍRODY... A ČLOVĚKA

Jorge Ángel Livraga

Po „studené válce“ nebo „špinavé válce“, která následovala po druhém světovém *vzplanutí*, i když se udržoval mýtus o dobrých a zlých, mládež Západu upadla do velkého zmatku. Jako vyděšené dítě ve svém úmyslu smazat „špatná slova“, která padala po roce 1945, učinila to i s velkou částí kolektivní paměti, kterou nazýváme dějiny.

Staré zvyky a přesvědčení, které stále ve své nedokonalosti umožňovaly člověku zachovat jistou individuální a kolektivní hlavní roli s dychtivostí po budoucnosti, se zřítily. A při svém pádu s sebou stáhly miliony zklamaných mladých. Velkou Váčku vyhráli „dobří“..., ale... proč tedy pokračovaly střety, nespravedlnosti, rasismus, vykořisťování, a proč bylo pokaždé méně příležitostí čestně si vydělat na živobytí? Proč národy Afriky a Asie jednou zbavené koloniálních forem, do nich upadly znovu, a také do ekonomického, sociálního a politického barbarství?

Proč byla uprostřed Berlína postavena zeď, stejná jako ty středověké, která oddělovala Východ od Západu? Sartre z pařížského „podzemí“ křičel: „Začněme znovu!“..., ale jeho vzrušení pominulo, když ho odtáhli, aby vzdal hold svým pánům ze SSSR. Luther King a Kennedy čelili v USA vzájemnému rasismu mezi bílými a černými, zabiti byli oba.

Od barikád z roku 1968 v Paříži až po krvavou miniválku ve Vietnamu se hodnota a důležitost toho opravdu lidského rozplynuly v nicotu. Svět, každý rok více znečištěný, odporný, ošklivý a falešný, nás všechny ponořil do jedovatého bahna materialismu a bratrovražedné války. To vyvolalo reakci. Bohužel často zpolitizovanou a zmanipulovanou.

Zrodilo se ekologické uvědomění si toho, že naše umělá a špatně používaná technologie otrávila Zemi. Znovu byla odhalena hodnota a krása rostlin, zvířat a průzračných vod... Naši předchůdci měli pravdu, když tvrdili, že si ceníme pouze toho, co ztrácíme!

Avšak mládež otrávená starou nenávistí a novými drogami se vydala vykoupit Přírodu a její obyvatele velmi báživě. Zlomily ji rány propagandy. A, což je ještě horší, v této ekologické reakci se dostatečně nebral na zřetel člověk. Vznikl paradox – nebo únik? – chtít zachránit medvědy pandy a nestarat se o pomoc svým bližním, ponořeným do duchovní, morální a fyzické bídy.

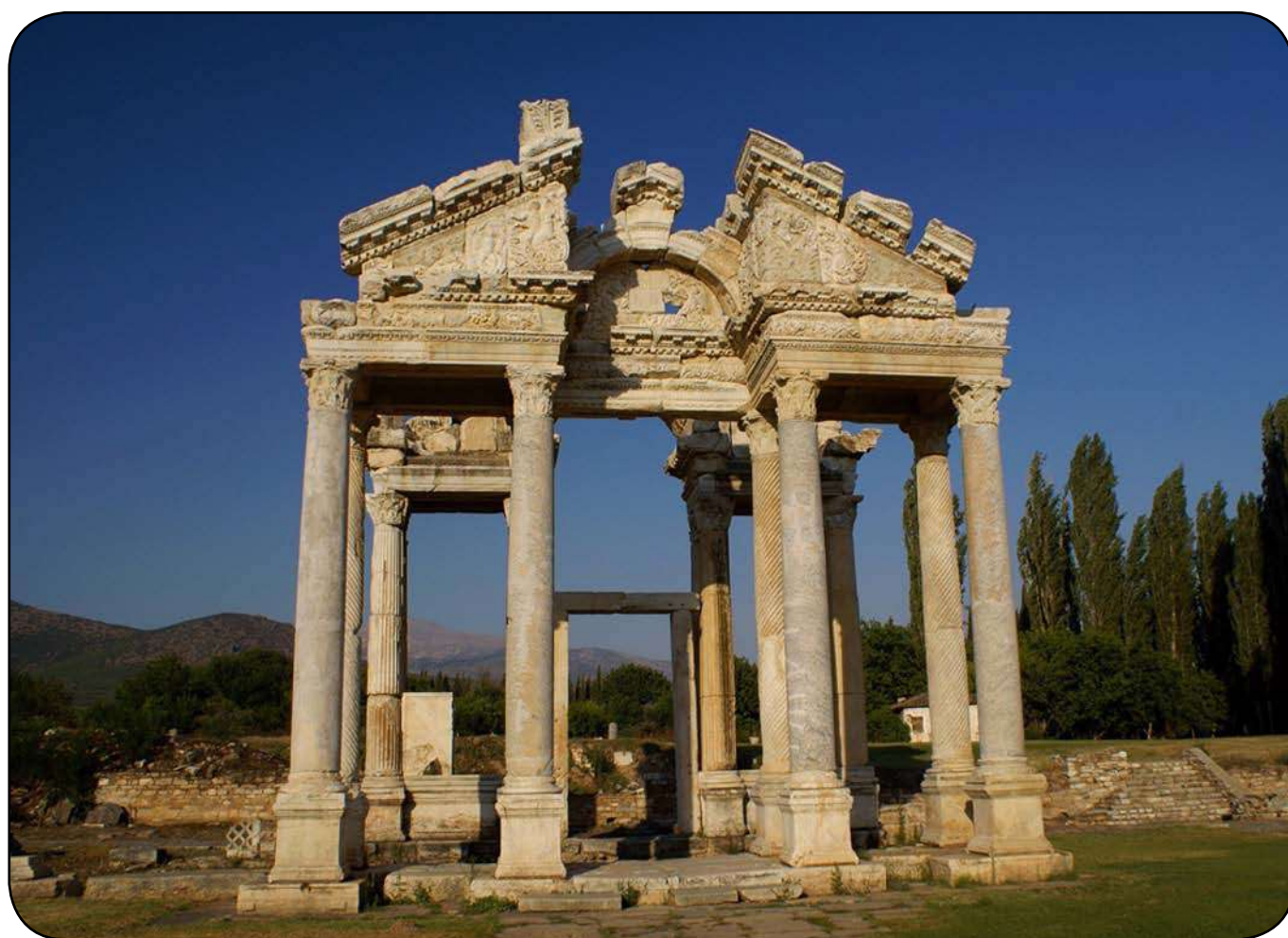
Musíme kráčet pevně a směle k ekologické záchraně člověka samotného, dnes ohroženého zánikem, nejen kvůli konvenčním a atomovým smrtelným mechanismům, nýbrž také kvůli nedostatku fyzické i metafyzické hygieny; kvůli konzumaci potravin, které nejsou přirozené pro tělo, a kvůli další psychické a mentální stravě, jako je pornografie a nevědomost, které nejsou přirozené pro duši.

Je třeba dát člověku „roucho“, které potřebuje k přežití. Potřebuje čistý vzduch pravdy, čistou vodu kultury zbavené znetvořeného intelektualismu; čistou zemi tvrdé práce, která posiluje a umožňuje vydělat si na chleba bez závislosti na technotronických humanoidech a animaloidech; čistý oheň nové oduchovnělosti, která nás naučí, jak se žije a jak se umírá, naučí nás důvodu bolesti a štěstí, skutečnosti o Bohu a o nás samých, trvalých, nesmrtelných, velkolepých v naší mocné vnitřní vzpřímenosti.

Největší hrozbou pro člověka není radioaktivní záření, nýbrž záření z materialismu, zbabělosti, krutosti a ateismu. Mutace, kterými člověk může trpět pod vlivem tohoto jemného záření, jsou hrozné, a částečně už začaly. Podívej se na onu mládež bez Ideálů, smutnou a nečistou, zamilovanou spíše do stolu a lůžka než do práce a studia, která přestože je bohatá, se přestrojuje za chudou, přestože jde o muže, přestrojují se za ženy, a přestože jde o ženy, přestrojují se za muže. Podívej se na osoby zralé fyzicky, ale dětinské, neschopné rozhodovat se při nebezpečí, vydělat si na živobytí bez naříkání, čelit životu a čelit smrti s důstojností a krásou. A nakonec na ony starce, kteří, protože neví, jak jimi být, chlípně pronásledují a osahávají děti, barví si šediny a stahují si břicho, zapomínají na Zlatou Afroditu, kterou všichni máme v srdci, a pletou si ji s pseudomládím, které je už neúprosně opustilo a které přeceňují, jako by bylo něčím více než životním obdobím, možná nejtěžším a nejméně šťastným.

Musíme tedy chránit všechny živé bytosti, aniž bychom však zapomněli, že člověk je také jednou z nich. A že my jsme lidské bytosti.

Tak jednoduché. TAK DŮLEŽITÉ. □

MEDICÍNA PRO TĚLO A PRO DUŠI

MUDr. Antonio Alzina Forteza

Zmíníme některé nemoci, které můžeme považovat za nejznepokojivější, neboť jsou příčinou vysoké úmrtnosti, nebo také ty, které jsou v populaci časté, a tím opravdu většinové, a přestože život jednotlivce neukončí, dříve či později mu znepríjemní jeho poslední léta bez ohledu na to, kolik jich bude.

Jako lékaře mě všechny nemoci výjimečným způsobem znepokojují, neboť soucítím s jakýmkoli projevem utrpení. A také souhlasím s jistou módou (i když se mi filozoficky řečeno módy příliš nezamlouvají), která v posledních dvou nebo třech letech vznikla v důvěryhodných státech střední Evropy, jako jsou Německo a Rakousko. Lékaři a univerzitní profesori navrhují, aby se každý člověk jistým způsobem naučil být lékařem sebe sama. Jinými slovy, nabízí se možnost, aby byl člověk nejprve lékařem sám sobě. K tomu je logicky zapotřebí ovládat celou řadu poznatků, získat některé nové návyky a vyhnout se některým starým návykům, které s sebou táhneme po celý život. Usiluje se o to, aby byl člověk aktivním účastníkem svého zdraví nebo svého boje proti nemoci.

Když jsem před několika lety při svých cestách na kongresy, kurzy nebo semináře, konané v těchto státech, poprvé slyšel o tomto zaměření mluvit, nepřipadalo mi to důležité. Zdálo se mi to spíše jako ješitný požadavek těch, kteří tomu přičítají platnost, protože to říká známý lékař nebo univerzitní profesor. Přesto jsem v průběhu těchto dvou nebo tří let zjistil, že v tom spočívá skutečná naděje pro budoucnost v těch několika málo letech, které zbývají do konce století, a určitě i pro vstup do příštího tisíciletí nebo do příštího století. Vstoupit do něj s jiným postojem, který vychází z nás samých a kterému jsme kromě toho zcela zavázáni. Nejen se aktivně účastnit boje proti nemoci, nejen hledat pomoc

u lékaře, nýbrž i se sžít s tím lékařem, kterým jsme my sami, pokud jsme schopni shromáždit a naučit se ony věci, které jsou vlastní řádu, rovnováze, harmonii, používání síly přírody v náš prospěch, a ne proti němu. Věřím, že to, co je ještě stále jen módou, je opravdovou nadějí, protože zdraví a boj proti nemoci nejsou snad pouze v rukou lékaře nebo vědce, navzdory tomu, že je oni zkoumají všemi možnými prostředky, které před padesáti nebo sto lety byly absolutně nemyšlitelné.

Všichni rozumní lékaři nebo ti, kteří se snaží být sami k sobě upřímní, si uvědomují, že řešení není ve vědeckém pokroku medicíny nebo alespoň ne pouze v něm, nýbrž že je také v tom, aby každý dokázal poznat sebe sama, aby dokázal zjistit, v čem je jeho nerovnováha, v čem mu chybí harmonie, a aby aplikoval něco velmi jednoduchého, čemu říkáme „láska“, což je síla přírody. Je třeba se snažit zotavit z této nerovnováhy, a konečkonců se ve většině případů vyhnout nemoci dříve, než se objeví (což je ideální prevence).

Podíváme-li se na nemoci, kterých se bojíme, kvůli nimž nejvíce trpíme, nebo které vidíme v našem okolí, v naší rodině,

u našich kamarádů v práci, u našich přátel, u našich milovaných, na nemoci, které jsou nejvíce vidět, pak jsou to ty, které jsou spojené s životem ve velkých městech a v moderní velkoměstské společnosti...

Už Platon před 2500 lety říkal, že původem a příčinou nemocí je na prvním místě nevědomost a na druhém šílenství. A též řekl, že šílenství obecně pochází z nevědomosti. Šílenství nevzniká samo od sebe. Neexistuje deprese bez příčiny, tzv. endogenní, taková, kterou nic nezpůsobilo, neexistuje schizofrenik nebo depresivní maniak, který to pouze zdědil, a tato nemoc se u něj potom nějakým způsobem rozvinula...

V našich sídlech nebo na www.vecnakrasa.cz

KOMUNIKACE V PŘÍRODĚ

Pavel Kočíř

Věc je správná, když směřuje k celistvosti, stabilitě a kráse živých společenství. Aldo Leopold

Úvodní citát se dá vztáhnout jak k lidem, tak i ke společenstvím jiných živých bytostí v přírodě. Pokud bychom použili tuto myšlenku jako měřítko jednání lidí v současnosti, tak by toho nesprávného bylo opravdu hodně. Ale zaměřme pozornost na příčiny a možnosti nápravy, abychom aktivně překonávali případný smutek a rozčarování ze současného stavu.

Podstatou pojmu komunikace (z latinského *communicatio*) je spojení. Proto ho používáme nejen ve smyslu sdílení a přenosu mezi lidmi, ale též pro cesty, které umožňují spojení – silnice, železnice, vodní i letecké trasy, telekomunikace, sdělovací prostředky a třeba i sociální sítě.

Dnes se říká, že žijeme v éře komunikací. A v mnoha ohledech je to pravda, hlavně ve smyslu kvantity a rychlosti spojení. Zároveň se však komunikace mezi lidmi zploštuje, je jednodušší a stává se povrchní. Pokud chybí hlubší životní témata a otázky, které nám přinášejí poznání, anebo chybí znalosti a možnosti, jak toto poznání sladit s naším způsobem života, může se člověk cítit osamělý, pod tlakem a vytržený z přírody. Dokonce i uprostřed všech těch snadných a moderních způsobů komunikace.

Snad bychom to mohli vyjádřit jako vzácnou schopnost promlouvat z duše k duši, srdce se srdcem. Kde a jak hledat hlubší kořeny tohoto stavu?

Příliš často se soustředíme na to, co já chci. Málo se zabýváme tím, co potřebujeme my jako lidé a společenství všech živých bytostí, ve kterém žijeme.

Velkými zdroji odpovědí na tyto otázky jsou duchovní tradice světových kultur a mudrcové různých dob. Jejich texty jsou inspirované přírodou, používají příklady z přírody a jsou psány symbolickým jazykem, který je přirozeným jazykem duše člověka i přírody.

Podívej se hluboko do přírody, a pak všechno lépe pochopíš. Albert Einstein

Co nás učí?

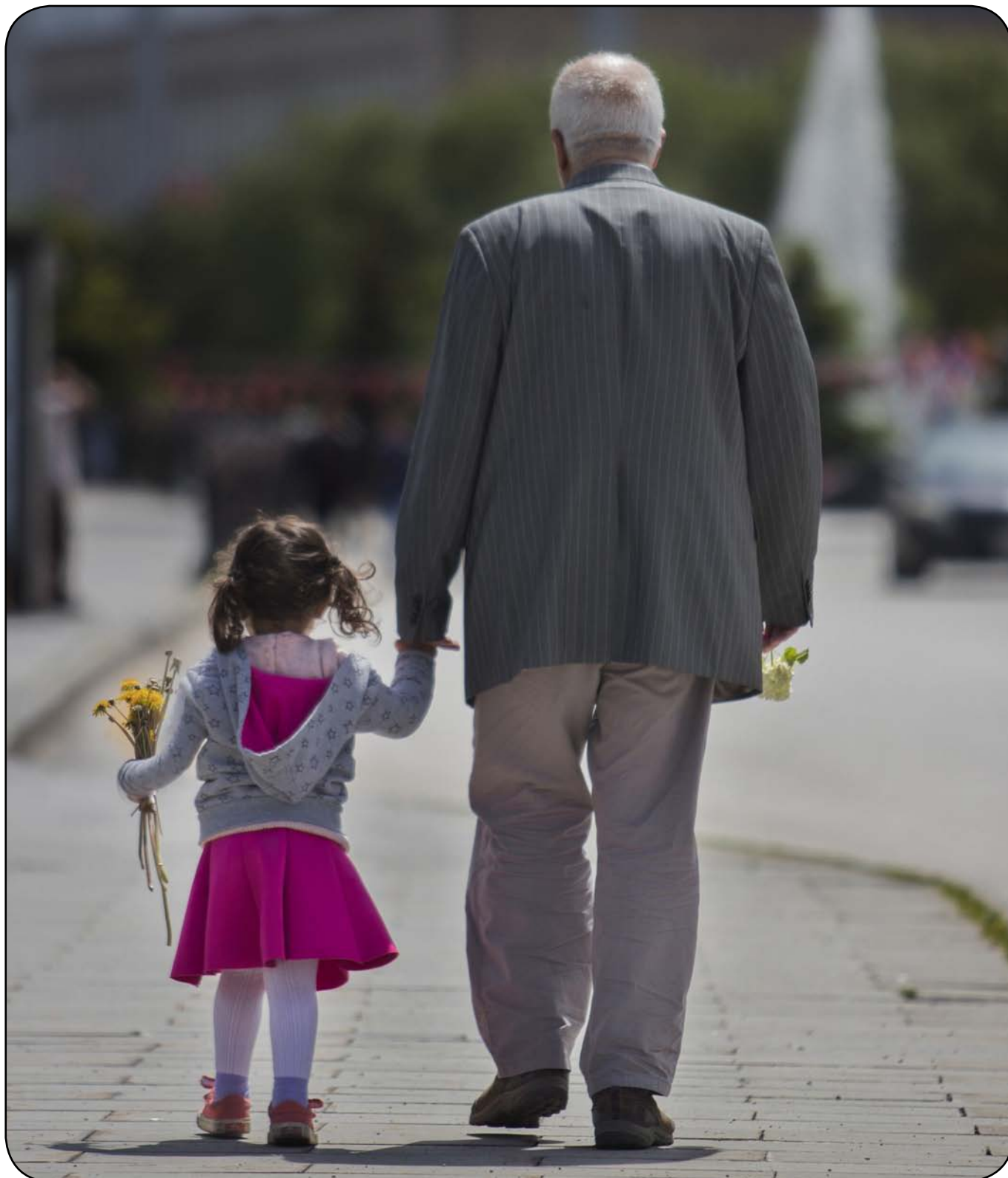
Že nemá cenu ovládat a zneužívat přírodu, ale snažit se jí co nejlépe porozumět a chovat se v ní jako dobrý hospodář a moudrý správce. Máme na ni vliv, ale nikomu z nás nepatří.

Že je zlem snažit se druhé manipulovat a využívat k sobeckým cílům. Nemůžeme, jako to dělají obchodníci, hledat jen zisk. Dobrá je naopak spolupráce a jednání inspirované hodnotami, které prospívají jednotlivcům i celku, které sjednocují lidi navzájem i člověka s přírodou.

Silná a zdravá společenstva jsou moudře založena na mnohých vzájemně prospěšných vztazích. Pokud naše společnost nemá být vratká, nestabilní, musí být založena stejně. Chceme-li rozvíjet vztahy k druhým lidem, něco pro ně s láskou udělejme.

Společnost roste pouze tehdy, když staří muži sázejí stromy, v jejichž stínu si už nestihnou pohovět.
(řecké přísloví) □

ETRUSKOVÉ: NÁROD, KTERÝ ČETL V KNIZE PŘÍRODY

Ti, již touží zkoumat záhadné civilizace, se často obracejí na vzdálené kontinenty nebo neznámé ostrovy. A přece i v Evropě, na Apeninském poloostrově existovala kultura, která je stále opředena mnoha tajemstvími, přestože nám zanechala významný historický odkaz. Jsou to Etruskové. I když se jim v hodinách dějepisu nevěnuje mnoho času, bez nadsázky lze říci, že bez nich by se Řím nestal obdivovanou a vrcholnou civilizací antiky.

Záhadou je již jejich původ, který je nejasný už od starověku. Řecký historik Herodotos přisuzoval Etruskům orientální kořeny. Uvádí mýtus o synovi lýdského krále Tyrhénovi, který v dobách hladu společně s polovinou obyvatel lýdského kmene dostal za úkol najít lepší podmínky pro život. Nakonec se se svým lidem usadil na území dnešního Toskánska. Na jeho počest si tamější lidé začali říkat Tyrhénové, což je jiný název pro Etrusky. Dionýsios z Halikarnassu naopak tvrdil, že Etruskové jsou na dnešním italském území původním obyvatelstvem. Římský historik Titus Livius měl za to, že přišli odněkud ze severu.

Ani dnešní vědci zatím na otázku původu Etrusků nedokáží dát jednotnou odpověď. Shodují se ale v tom, že Etruskové jsou velmi starobylým národem, který se na Apeninském poloostrově objevuje už kolem roku 1000 př. n. l. Sami si říkali *Rasena*, zatímco jméno Etruskové pochází z latinského *Tusci*. Řeky byli nazýváni Tyrhénové.

Území, které Etruskové ovládali, se nachází mezi Alpami a řekou Tiberou, tedy po celém dnešním území Toskánska až k řece Pád. Nevytvořili jednotný stát, nýbrž konfederace městských států, jejichž příbuznost byla nejspíše náboženská. V čele každého města stál panovník nazývaný Lukumon. Byl nejvyšší správní, vojenskou i náboženskou autoritou. Města spojená kultem bohyně Voltumny měla nejdůležitější svatyni v oblasti Volsinie-Orvieta, kde si vládci měst každoročně volili svého vůdce.

Načas se jim podařilo kolonizovat Korsiku, neboť byli vynikající námořníci, čímž však vyvolali konflikt s Řeky. Další konflikty museli asi od čtvrtého století př. n. l. řešit s Římany. Dobytím etruského města Volsinie ve druhém století př. n. l. byla celá Etrurie ovládnuta Římany, a Etruskové tak s Římany postupně splynuli. Přesto je Římané považovali za jeden z nejvyspělejších národů. Koneckonců i dva poslední římské králové byli původem Etruskové a existují dokonce hypotézy o založení Říma Etrusky.

Fakt, že byla etruská kultura na vysoké úrovni, nám dokládají i její pozůstatky, například v Římě. Díky technickému umu a znalosti přírody dokázali vysušit bažinatou oblast mezi římskými pahorky, dnešní Forum Romanum. Stoka Cloaca maxima je také jejich dílem a slouží svému účelu dodnes.

Umění Etrusků se nám zachovalo převážně v jejich vztahu k posmrtnému životu. To, jak stavěli a vybavovali hrobky pro zemřelé, poukazuje na hodnoty této starobylé civilizace. Ty se odvíjely od jejich chápání přírody jako projevu aktivní božské esence, která teprve v pozdních dobách dostala podobu božských postav.

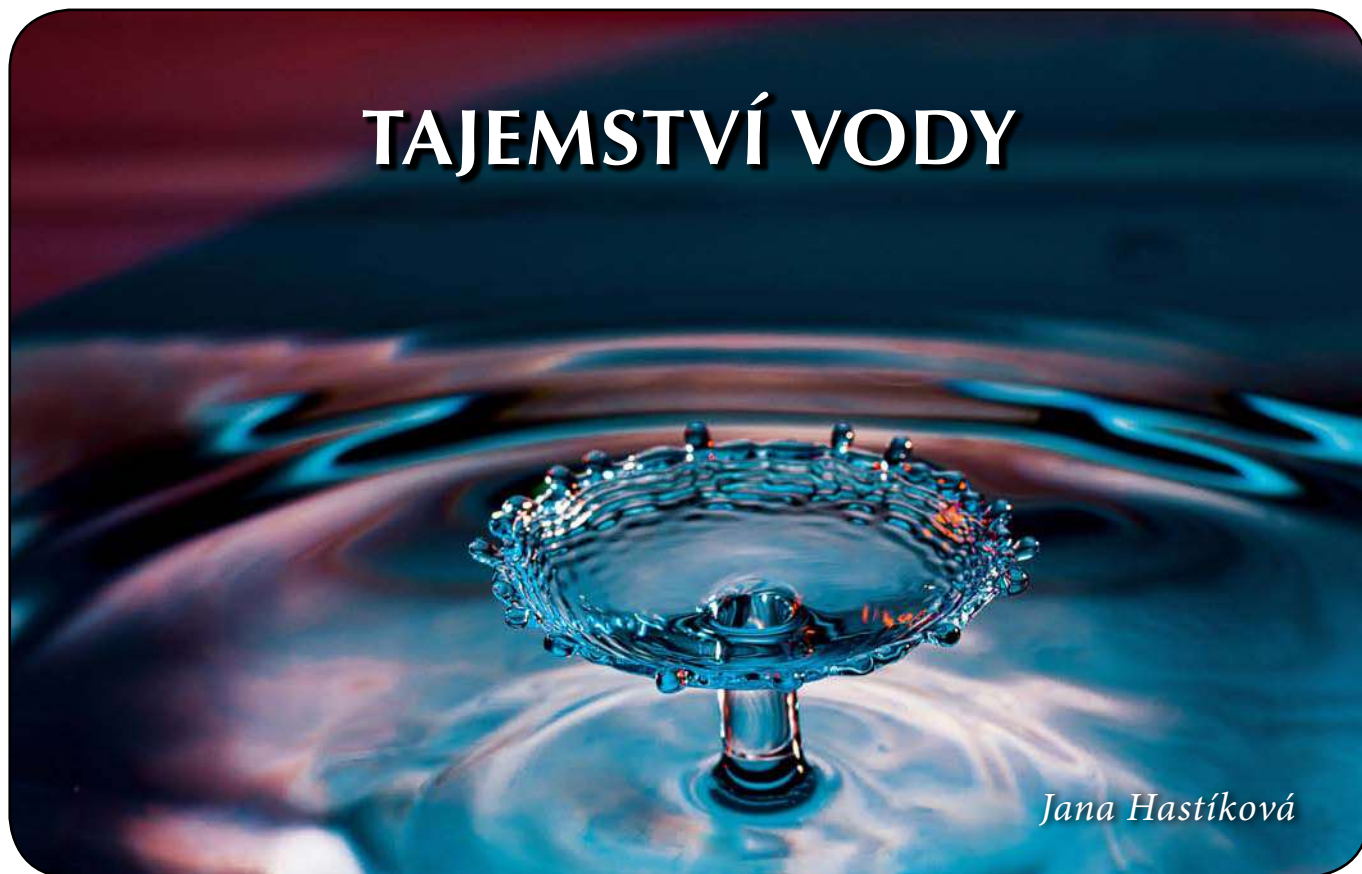
Vnímání důležitosti poznání zákonů přírody se projevilo ve snaze poznat tyto zákony skrze předpovídání a věštění. V náboženském systému Etrusků vynikají kněží, již se tímto uměním zabývali. Haruspikové věstili z vnitřností zvířat a auguři z letu ptáků či z blesků. Žádné důležité rozhodnutí, ať už osobní či státní, se bez nich neobešlo a byli zvláště Římany velmi žádáni a oceňováni.

Přestože se nám dochovaly převážně etruské nekropole s často umělecky obdivuhodnou pohřební výbavou, vypovídají tyto hrobky i o každodenním životě Etrusků. Posmrtný život duše člověka pro ně byl pokračováním pozemského života, a proto byly hrobky budovány v architektonickém uspořádání domů. Přečísané sarkofágy ve tvaru mužské a ženské figury s příjemným úsměvem ležících na lehátku, jako například ten z Cerveteri, dokládají rovnoprávnost žen a mužů v etruské společnosti. Nádherná keramika s černým kovovým leskem nazývaná *bucchero*, precizně vypracované bronzové sošky či fresková výmalba hrobek jsou dokladem jejich citu pro krásu.

Etruský jazyk zatím nebyl rozluštěn, neboť doposud nebyl nalezen dostatečně dlouhý bilingvní text. I přesto je zřejmé, že kultura Etrusků významně ovlivnila další civilizace, především Řím. Jejich vliv však sahá až do dnešních dní. Postava etruského přítele a rádce císaře Augusta, Gaia Cilnia Maecenaata, například obohatila jazyk o pojem *mecenáš*, jehož byl tento muž prototypem a jenž se pro podporovatele umění a kultury užívá dodnes. □

TAJEMSTVÍ VODY

Jana Hastíková

Sine aqua non est vita. (Bez vody není života.) Latinské přísloví

Napříč civilizacemi i časem objevujeme hlubokou pravdu tohoto přísloví. Voda vždy měla velkou moc a zázračnou sílu. Všechny starodávne kultury ji uctívaly, existovali bohové a bohyně vody, posvátným pramenům se přinášely oběti, a dodnes se k některým z nich uskutečňují poutě.

Naše kultura úctu a respekt k vodě ztratila, bereme ji jako něco běžného, samozřejmého. Málokdo už pečuje o studánky a prameny, mnoho jich zaniklo při stavbách nebo zemědělských úpravách krajiny a přirozené vodní zdroje mizí. Existuje Národní registr pramenů a studánek, díky němuž se nadšenci mohou zapojit do hledání a péče o tato místa.

V historii vždy byly obavy z velkého sucha i z povodní, a proto element vody vzbuzoval oprávněný respekt. Příroda nám znovu připomíná tuto velkou pravdu a ukazuje nám sílu vody v obou těchto extrémech, ať už je to ničivé sucho v Africe, nebo záplavy, bouře, tsunami v různých částech světa.

Voda v sobě ukrývá mnoho tajemství. Je nejdůležitější sloučeninou na zemi. Každý živý tvor, od nejmenších jednobuněčných organismů, živočišných či rostlinných, až po slony či velryby nebo obrovské baobaby potřebuje ke svému životu vodu.

Chemické a fyzikální vlastnosti vody jsou pro život nezbytné. Žádná z životních funkcí jako dýchání, trávení, pohyb svalů, metabolismus, by bez vody nebyla možná. Všechny biochemické procesy probíhají ve vodním prostředí.

Téměř všechna náboženství učí, že na počátku byl oceán, ze kterého se vynořil prvotní pahorek a na něm vznikl život. I moderní věda uvádí, že život na Zemi vznikl v oceánu před čtyřmi miliardami let. Země je uzavřený systém podobný teráriu, stejná voda, která existovala na počátku, je zde přítomna i dnes. Proto se také mluví o paměti vody.

Molekula H_2O je jako kniha, ve které jsou otištěny všechny její vzpomínky, které během své cesty světem získala. Získává zkušenosti na úrovni všech tří skupenství – je tekutá, ale dokáže se transformovat na plyn (páru) i na pevnou hmotu (led, sníh). Koloběh vody je silou, která pohybuje celou přírodou. Můžeme

si představit, že za tu dlouhou dobu existence planety, prošly všechny molekuly vody všemi představitelnými skupenstvími, formami, místy. Proto voda ví všechno, a díky této moudrosti je také velkým lékem.

Učte se o vodě víc a víc. Věnujte vodě více pozornosti. A poznejte více i sami sebe. Čím více toho budete o vodě vědět, tím jasněji uvidíte sebe sama. Uvidíte v jasném světle také společnost, národ, svět, Zemi, vesmír, a nakonec i boha. Je tomu tak proto, že všechno povstalo z vody. (řecký filozof Thales)

Voda je naším léčitелеm i učitelem. Může být náš nejlepší přítel i nejhorší nepřítel. Pokud se budeme k vodě chovat láskyplně, svědomitě a pozorně, bude nám sloužit. Budeme-li s ní zacházet nedbale a bez zájmu, obrátí se proti nám. Voda nás učí pokoře, návratu k přírodě a nezákladnějším věcem, které k životu potřebujeme.

Voda nám ukazuje cestu. Lao-c' □

INTELIGENTNÍ STROMY

Martina Flaitingrová

Když si představujeme inteligenci, obvykle nám na mysl přijdou lidé, možná i některá zvířata. Ale stromy? Na první pohled se nám může zdát myšlenka inteligentních stromů absurdní, ale Peter Wohlleben v knize *Tajný život stromů* odhaluje obdivuhodný svět stromů, jejichž složité chování a interakce nám ukazují, že i stromy mohou mít svou formu inteligence.

Lesy nejsou v první řadě továrnami na dřevo, zásobárnou surovin a krom toho mimochodem ještě také životním prostorem pro tisíce rostlinných a živočišných druhů, jak to praktikuje současné lesní hospodářství. Zcela naopak – právě tehdy, když se lesy mohou přirozeně rozvíjet, plní zvlášť dobře funkce, jež některé lesní zákony staví nad produkci dřeva: ochranu a regeneraci. ... A právě tohle je základem ekosystému: bohatství života, desetitisíce druhů, které jsou navzájem protkány a jeden na druhém závislé. Jak důležité je propojení lesů s jinými přírodními prostory, nám částečně ozřejmuje malý příběh z Japonska. Katsuhito Matsunaga, mořský chemik na univerzitě Hokkaidó objevil, že se kyseliny ze spadaneho listí plaví potoky do moře. Tak stimulují růst planktonu, který je prvním a nejdůležitějším článkem potravního řetězce. Více ryb díky lesu? Zmíněný odborník podnítil výsadbu stromů v blízkosti pobřeží, což skutečně vedlo k vyšším výnosům pro rybáře a pěstitele ústřic. ... Pod střechou z listí se denně odehrávají dramata a dojemné milostné příběhy, tady je poslední kousek přírody před našimi dveřmi, kde se ještě dají zažít dobrodružství a odhalovat tajemství. Peter Wohlleben

Tento jiný, ale stále vědecký pohled na svět stromů nám ukazuje, že stromy nejsou jen pasivní součástí našeho ekosystému, ale naopak, že stromy komunikují, cítí, učí se, a dokonce se o sebe navzájem starají.

Komunikace mezi stromy

Jedním z nejzajímavějších odhalení je skutečnost, že stromy dokáží komunikovat, a to dokonce na značné vzdálenosti. Tuto komunikaci uskutečňují prostřednictvím kořenového systému a symbiotických hub, které vytvářejí jakousi síť neboli lesní internet. Podzemní soužití hub a rostlin se nazývá mykorhiza a žádný ekosystém by se bez něj neobešel, je základem stability a životaschopnosti systému.

Takže jak funguje komunikace... Když je například strom napaden škůdci, uvolňuje do svého okolí chemické signály. Tyto signály jsou zachyceny ostatními stromy, které pak mohou zvýšit produkci odpovídajících obranných látek. Takto se stromy navzájem varují před hrozbami.

Péče o potomstvo

Stromy se také starají o svoje potomstvo. Wohlleben popisuje, jak mateřské stromy dodávají výživu svým mladým sazenicím prostřednictvím kořenového systému. Tímto způsobem rovněž omezují růst ostatních rostlin, které by mohly konkurovat jejich sazenicím.

Stromy také regulují růst svých sazenic tím, že jim svou korunou poskytují jen omezené množství světla. Tak zajišťují, že sazenice rostou velmi pomalu, a to jim v budoucnosti zajistí houževnatost a dlouhověkost a také neberou potřebný životní prostor jejich rodičům. Jejich čas nastane, až jim rodič přenechá místo.

Učení se a paměť

Stromy jsou schopny učení a mají svou formu paměti. Dokážou si zapamatovat například období sucha a následně se přizpůsobit tak, aby lépe zvládly další suché období. Také se zdá, že stromy jsou schopny se učit z chyb. Například pokud strom poškodí své větve tím, že roste příliš rychle, v následujících letech svůj růst zpomalí.

Emoce a citlivost

Autor naznačuje, že stromy mohou mít svou formu emočního života. Popisuje, že stromy mohou reagovat na bolest a stres. Příkladem může být strom, který byl oříznutý. Tento strom bude do budoucna růst opatrněji, jako by se snažil vyhnout dalšímu zranění.

Tajný život stromů je zajímavá kniha plná úžasných příkladů, odhalujících inteligentní a moudré chování stromů. Je mnoho otázek, na které zatím neznáme odpovědi, ale bez ohledu na to je jasné, že stromy jsou mnohem složitější a zajímavější, než jsme si mysleli. A rozhodně si zaslouží naši úctu a ochranu, nejen kvůli hmotnému zisku.

Knihy jako tato nám otevírají oči a nutí nás přehodnotit naše vnímání stromů a celé přírody, a tak se vracíme současně k moudrosti našich předků. Ti žili v daleko užším a hlubším sepětí s celou přírodou a jistě není náhoda, že každý národ uctíval určité posvátné stromy nebo celé háje a že pro mnohé z nich byl právě obraz stromu s kořeny v nebi symbolem celého světa. □

PROGRAM AKTIVIT

DUBEN

KARMA

Úterý, 2. dubna 2024 19:00

Přednáška na YouTube

AKCE K MEZINÁRODNÍMU DNI MATKY ZEMĚ

ELEMENTÁLOVÉ, DUCHOVÉ PŘÍRODY

Přednáška v Brně, Liberci, Olomouci,
Plzni a Praze

JAK ČÍST V KNIZE PŘÍRODY

Úterý, 23. dubna 2024 19:00

Přednáška na YouTube

EKOLOGICKÉ AKCE

v dubnu a v květnu plánujeme
uspořádat:

Brno, **Uklidme Žabiny**, sobota, 6. dubna
Hradec Králové, **Uklidme okolí
rybníka Biřička**, 1. května
Ostrava, **Uklidme lesík Odporovec**, 6. dubna
Plzeň, **Uklidme břehy řeky Radbuzy**, 6. dubna
Praha, **Uklidme zákoutí Prahy**, 6. dubna
Zlín, **Den pro les a Matku Zemi**, 6. dubna
Zlín, **Uklidme les**, 25. dubna

SLEDUJTE NÁS NA

YouTube

[@NovaAkropolis](https://www.youtube.com/@NovaAkropolis)

Facebooku

[Nova.Akropolis.Ceska.republika](https://www.facebook.com/Nova.Akropolis.Ceska.republika)

KURZ FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Chtěli byste lépe poznat sami sebe a svět, který nás obklopuje? Máte otázky a hledáte odpovědi? Existuje více cest, jak je najít. A jednu z nich odjakživa nabízí filozofie. Když se dnes řekne slovo filozofie, často si představíme teoretickou disciplínu odtrženou od praktického života.

Tento kurz vám přiblíží filozofii takovou, jaká ve své podstatě je: srozumitelnou a užitečnou v našem každodenním životě.

Filozofie pro život

PŘÍRODNÍ FILOZOFIE

ČLOVĚK A UNIVERZUM

ODKAZ DÁVNÉ INDIE

ZÁHADY TIBETU

BUDDHISTICKÁ FILOZOFIE

MOUDROST ČÍNY

VÝZVA ŽIVOTA VE SPOLEČNOSTI

PLATON A „MÝTUS O JESKYNI“

ARISTOTELES

PLOTIN A NEOPLATONICKÁ ŠKOLA

DŮLEŽITOST VÝCHOVY

EGYPT

ŘÍM A STOIKOVÉ

DĚJINY, PAMĚŤ A ZKUŠENOST

DĚJINY A MYTOLOGIE

HISTORICKÉ CYKLY

SVOBODA A OSUD

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející
schopnosti člověka:

POZORNOST

KONCENTRACE

PAMĚŤ

IMAGINACE

VŮLE atd.

Pro
Zemi

Nikdy k nám nemluví
jinak příroda a jinak moudrost.

Iuvenalis

 NOVÁ AKROPOLIS
ŠKOLA FILOZOFIE

www.akropolis.cz

Diana of Ephesus as Allegory of Nature, Joseph Werner